

kdo utrpěl bez zavinění toho, kdo ho k práci zjednal. Na zaplacení mzdy však žalováno není. Na nějaké zavinění, jež by žalovanému bylo lze přičítati, se žalobce v řízení v první stolici neodvolával; zavinění takové zejména nelze shledávati v tom, že žalovaný žalobce žádal, by mu byl při záchranných pracích při požáru pomocen, neboť záleželo jedině na něm, zda k tomu svolí čili nic. Že nejde o závazek žalovaného podle Šu 1043 obč. zák., doličily obě nižší stolice správně. Byla proto nižšími soudy právem zamítnuta žaloba, jejímž základem jest smlouva služební, neboť žalobou nedomáhá se žalobce zaplacení mzdy, nýbrž náhrady škody.

Čís. 2365.

Pokud jest manželská nevěra důvodem rozluky dle Šu 13 lit. h) rozl. zák.

(Rozh. ze dne 7. března 1923, Rv I 1037/22.)

K manžellově žalobě prohlásil procesní soud první stolice manželství rozloučeným z viny žalované manželky, nabýv předsvědčení, že mezi stranami došlo v manželství v posledních letech, zejména v roce 1920 a 1921 k tak hlubokému rozvratu (§ 13 písm. h) rozl. zák.), že nelze spravedlivě žádati od žalobce, by v manželském společenství se žalovanou setrval, a že tento rozvrat jedině žalovaná sama zavinila důvěrným poměrem s Antonínem N-em. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Soud odvolací plně respektuje volnost uvážení a předsvědčení prvního soudu a nebere v pochybnost skutečnosti, které vzal první soud za prokázány, ale má se za oprávněna přezkoumati logickou činnost, kterou první soud, zkoumaj procesní materiál, vyvinul. Důvěrným poměrem rozumí první soud patrně poměr milostný mezi mužem a ženou a nastává otázka, zdali jednání, jež vzata prvním soudem za prokázána, jsou takového rázu, by z nich při správném postupu logickém učiněn mohl býti závěr, že mezi žalovanou a Antonínem N-em milostný poměr skutečně byl a žalovaná se tedy nevěry manželské dopustila. Odvolací soud není toho názoru, že, když Antonín N., jehož jako svého druha v témže zaměstnání žalobce sám uvedl do své rodiny, sám ho k sobě zval, s ním celé večery besedoval a v karty hrál, — do příbytku žalobcova chodil, i když žalobce někdy meškal mimo dům, se žalovanou na pohovce sedával, též i venku chodil, když jinak činy rázu erotického potvrzeny nejsou, musel mezi žalovanou a Antonínem N-em býti poměr milostný, a že žalovaná dopouštěla se manželské nevěry. Důvěrný styk žalované s Antonínem N-em, přesahující meze přátelských styků, nelze tedy pokládati za prokázány. A ježto tento domnělý poměr dle náhledu prvního soudu byl příčinou rozvratu manželství, není zde podmínky Šu 13 h) zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n., aby žalobě na rozluky bylo vyhověno. Avšak neohledě k tomu, má odvolací soud za to, že případ i po stránce právní nebyl posouzen správně. Důvody, pro které rozluka může býti sporem vyslovena, uvedeny jsou v § 13 cit. zák. taxativně — nevěra manželská

mezi nimi však uvedena není. Žalobce ovšem nevěru jako samostatný důvod neuplatňuje, nýbrž ustrojil na jejím základě důvod hlubokého rozvratu dle §u 13 lit. h) cit. zák. a touto jaksi postranní cestou uplatňuje skutečnost, kterou zákon patrně pro její slabost jako důvod rozluky neuznává. Soud odvolací má za to, že by to bylo proti intenci zákona a obejitím zákona, kdyby nějaké činění neb opomenutí manželovo, jež není uznáno za platný rozlukový důvod, bylo druhým manželem podřaděno pod důvod dle lit. h), § 13 cit. zák., čímž by pak touto oklikou byla poskytnuta možnost, dosíci rozluky.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání, opírajícímu se o dovolací důvod §u 503 čís. 3 a 4 c. ř. s., nelze odepřít oprávnění. Odvolací soud výslovně uvádí, že nebéře v pochybnost skutečnosti, které první soud vzal za prokázány, má však za to, že skutkově okolnosti, soudem první stolice zjištěné, nejsou takového rázu, aby z nich při správném logickém postupu mohl býti učiněn závěr, že mezi žalovanou a Antonínem N-em skutečně byl milostný poměr, a žalovaná se tedy dopustila manželské nevěry. Odvolací soud míní, že když Antonín N. chodil do příbytku žalobce, i když tento meškal mimo dům a se žalovanou sedával na pohovce a také venku chodil, nemusil mezi žalovanou a N-em ještě býti poměr milostný, když jinak činy rázu erotického nejsou potvrzeny. Právě co do poslední věty vytýká dovolání rozsudku odvolacímu s hlediska dovolacího důvodu §u 503 čís. 3 c. ř. s. právem, že nepřihlíží k veškerým skutkovým zjištěním prvního soudu. Soud první stolice kromě toho, co soud odvolací uvádí, zjistil, že v nepřítomnosti žalobcově navštěvoval N. žalovanou ráno, dopoledne i večer, že spolu sedávali na pohovce, objímali se, že za městem večer spolu chodívali, že se sešli v lese; první soud zjistil dále, že Marie K-ová, vešedší jednou z rána v říjnu 1920 do světnice, zastihla žalovanou v posteli, a že N. v tom okamžiku odskočil od postele a skryl se v koupelně, že táž svědkyně viděla jednou v roce 1920 žalovanou s N. na půdě a slyšela, když N. žalované na její poznámku, že by se tu dobře spalo, odpověděl: »Božko, kdybys ty tu spala, spal bych tu také« a pak slyšela, jako když se libají, že dále táž svědkyně viděla jednoho večera v roce 1919, kterak N. žalovanou držel kolem krku a jí rukou sahal za ňadra a že již v roce 1918 zastihla v bytě žalované N-a, když sedě se žalovanou na pohovce držel ji kolem krku. Soud první stolice zjistil dále, že Josef K. jednou dopoledne poslouchaje u dveří světnice žalované, zaslechl vrzání pohovky a pak slova žalované, jež se vztahují na pohlavní styk, a že Anna D-ová jednou z rána zastihla v nepřítomnosti žalobce N. ve světnici se žalovanou, jež upravujíc postel byla rozrušená a se chvěla. Veškeré tyto okolnosti poukazují zřejmě na erotický ráz styku žalované s N-em, a dospěl proto odvolací soud k závěru, že mezi žalovanou a N-em nebylo milostného poměru jen na základě předpokladu, jenž se přičí spisum, totiž předpokladu, že nejsou potvrzeny činy rázu erotického. Než ani právnímu názoru soudu odvolacího nelze přisvědčiti. Jest ovšem správně, že rozlukový zákon v §u 13 uvádí dů-

vody rozluky taxativně, a že mezi důvody těmi není uvedena manželská nevěra. Z toho však ještě neplyne, že by manželská nevěra nemohla býti příčinou rozvratu manželství. Zákon o rozluce manželství kromě ostatních důvodů rozlukových v §u 13 vypočítaných stanoví v § 13 lit. h), že lze vymoci rozluku vůbec tehdy, nastal-li tak hluboký rozvrat manželský, že na manželech nelze spravedlivě požadovati, aby setrvali v manželském spojení; tím ustanovením dává zákon právo soudu, by posoudil, zda jest v tom kterém případě naléztí na rozluku manželství přes to, že se ten, kdo se jí domáhá, nedovolává žádného z důvodů zákonodárcem výslovně uvedených. Jest tedy nesprávným názor odvolacího soudu, že by bylo proti intenci zákona, ba dokonce jaksi obejitím jeho, kdyby nějaké činění neb opomenutí manželovo, jež není uznáno za platný rozlukový důvod, bylo druhým manželem podřaděno pod důvod dle §u 13 lit. h), čímž by pak oklikou byla poskytnuta možnost dosíci rozluky. Právě proto, že zákon vedle ostatních rozlukových důvodů uvádí i hluboký rozvrat jako další důvod rozlukový, nelze obmezovati pojem hlubokého rozvratu pouze na ty případy, kdy dán jest jeden z ostatních důvodů rozlukových; kdyby zákon byl býval názoru, který hájí rozsudek soudu odvolacího, bylo by bývalo zbytečno, aby hluboký rozvrat uváděl jako zvláštní důvod rozluky manželské. Může tedy nevěra manželská býti příčinou hlubokého rozvratu manželství, a byla-li takového rázu, že nelze spravedlivě po klamaném manželovi žádati, aby setrval v manželském spojení, může i zakládati rozlukový důvod §u 13 lit. h) rozl. zák. Soud odvolací přehlíží však, že kromě nevěry žalované, jež v rozsudku první stolice jest správně hodnocena jako překážka dalšího spolužití stran, jsou zde ještě jiné okolnosti, z nichž duvodně nutno souditi na hluboký rozvrat manželství. Oba manželé nepěstují manželských styků již od března 1920, žalovaná žalobci nevařila a proto týž si musil obstarati jídlo jinde — že by žalovaná k vedení domácnosti byla ochotnou, neodpovídá spisům, a právem to vytýká dovolání podle §u 503 čís. 3 c. ř. s., — pro nevěru žalované docházelo mezi oběma manžely k prudkým výstupům, přes to však žalovaná dle zjištění soudu první stolice setrvala v důvěrném poměru k N-ovi, žalovaná se dle téhož zjištění již v roce 1919 o žalobci vyjádřila, že se jí zprotivil a kdyby k ní přišel, že by mu vyškřábala oči. Ze všeho toho právem nutno souditi, že mezi stranami nastal takový vzájemný poměr, že po nich nelze spravedlivě žádati, aby setrvali ve společenství manželském, že tedy důvod rozluky dle §u 13 lit. h) rozl. zák. jest dán.

Čís. 2366.

Lehká, pomíjející manželčina hysterie není důvodem k rozvodu.

(Rozh. ze dne 7. března 1923, Rv I 1041/22.)

Žalobu manžela na rozvod manželství od stolu a lože pro manželčinu hysterii procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud jí vyhověl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.